

da skulde blive Vidne til det interessante historiske Optrin: Mændene stimlede sammen for at genoprejse det omstyrkede Ægteskab og gøre sig de yderste Anstrengelser for at gøre det saa godt og indbydende som muligt for Kvinderne, for at friste disse til at forlade de samfundsmvæltende Anskuelse og ty tilbage under dets gamle, ærværdige Haller!

Dette Billede er dog kun Fantasi. Rimeligvis vil der, naar Kampen for og imod Ægteskabet en Gang kommer til at rase, findes baade Mænd og Kvinder saavel blandt Angriberne som blandt Forsvarerne; og at en saadan Kamp kommer, derpaa tyder alt.

Da vil det være heldigst, at „Kvindesagen“ „staar over Partierne.“

Mariane Nielsen.

Fra Skolen.

Professor Hans Olrik, Forstander for Statens Lærerkursus, har udgivet en Beretning over dette Kursus's Virksomhed i Skoleaaret 1899—1900.

Dette er en yderst mangedeltet Virksomhed, der — vel sagtens fordi Forstanderen er stillet mere frit end det sædvanlig er Tilfældet — giver Studiehjælp paa højt forskellig Maade alt efter vedkommendes Tarv og Trang.

I det etaarige Kursus har der været 149 Deltagere, hvoraf 22 Lærere og 15 Lærerinder fik Stipendium (fra 300—600 Kr.). Blandt Lærerne finder man cand. mag. Ida Falbe-Hansen, Kirstine Meyer og Nora Mortensen samt Frk. Elna Jacobson og Fru Edele Hjerre.

I de korte Kursus har 672 Mænd og Kvinder deltaget.

Paa Kursuset for Skolekøkkenlærerinder virkede 3 i dette Fag eksaminerede Lærerinder, Frkn. Eline Hansen, Therese Storm og Karen Blicher. Desuden Læge Eli Møller. Der undervistes bl. a. i Syge- og Barnepleje. Vi begynder aabenbart at komme ganske godt med.

Frederiksborg Husholdningsskole, der ledes af Frkn. Kristine Bonde og Alvide Jakobsen, giver i sine 5 Maaneders Kursus baade teoretisk og praktisk Undervisning for unge Piger. Der læres saaledes Kemi, Næringsmiddel-lære, Sundhedslære og Sygepleje, desuden jævner og finere Madlavning, Servering og Opvartning, Bagning, Vask, Stuepigejerning og forskellig Slags Haandarbejde. Skolen optager kun 20 Elever og dens Vinterkursus har fuldt Hus.

Det internationale Sygeplejerskeraad

er nu blevet definitivt dannet ved et Møde i London, hvor Lovene vedtoges, efter at de havde været sendte til Behandling i forskellige Landes Sygeplejerskeforeninger. For Tiden dan-

nes Raadet af Damer fra England, de forenede Stater, Canada, Australien, Ny-Zeeland og Danmark, ialt 22 Councilors. Til „Councilor“ (Raad-givende) for Danmark med Stemmeret for Livstid i „det store Raad“ er Fru Charlotte Norrie, f. Harbou, valgt.

„Nursing record“ udtaler, at dette meget betydningsfulde Skridt er bleven hilst med Tilfredshed og vækker store Forhaabninger. Sygeplejersken kan i denne Forening blive sat i Forbindelse med det store internationale Kvinderaad og vil forhaabentlig kunne have en Stemme med i dette Kvindens Verdensparlament.

Folkeuniversitetsforeningen.

Statsteolog Dr. phil. V. Madsen, begyndte Onsdag d. 9. ds. Kl. 8 en Række Foredrag om „Jordens Udviklingshistorie“. Det er ikke blot selve Jordklodens Historie, Dr. Madsen taler om, men ogsaa om dens Plante- og Dyreverdens Udvikling fra de laveste til de højeste Former. Jorden har engang været en lysende Stjerne, hvad der er foregaaet med den og paa den siden hin fjerne Dag, til Mennesket tog den i Besiddelse, derom vil Dr. Madsen fortælle i 6 Foredrag. Med hvert Adgangskort følger et trykt Grundrids til Foredragene, der afholdes paa Mineralogisk Museum, Østervoldg. 12. Adgangskort (à 1,50) faaes ved Indgangen.

Kvindelige Arbejdere i Spanien.

Af Mary Cameron.

i Woman's Industrial News.
(Sluttet.)

Mange spanske Haandarbejder er meget smukke, og det er stor Synd, at de er fordømte til at fortrænges af det maskinlavede Juks, som Fabrikkerne med deres trætte Arbejdere i Strømme sender ud over den taalmodige Verden.

Statistiken viser, at Hjemmearbejde er i Nedgang i Spanien, og dette vil vedblive at være Tilfældet, saa længe som Arbejderskerne ikke bliver drevne ned til det almindelige kommercielle Jævnmaal; thi lige saa længe som Arbejdersken føler sin Menneskeværdighed og forhandler med Arbejdsgiveren ud fra dette Synspunkt, og saa længe det er saa billigt at leve i Spanien, saa længe vil de holdes borte fra Industriens Verdensmarked.

I nogle Provinser bliver Pakningen af tørret Frugt til Udførsel hovedsagelig udført af Kvinder; men da det kun er paa en bestemt Aarstid, betragtes det nærmest som en Adspredelse saaledes som Humleplukning i England. Pakningen foregaar i lange,

aabne Skur; Arbejderne er i den fri Luft hele Dagen og om Aftenen forlyster de sig med Sang og Dans.

Den gifte Kvindes Stilling er temmelig god i Spanien. Hun beholder sit Pigenavn og hendes Børn kaldes ofte ved det sammen med deres Faders Navn. Hun er ogsaa fuldstændig Herre over sin Ejendom, og endskønt Skilsmisse ikke eksisterer, kan en Hustru opnaa Separation fra sin Mand paa lige Vilkaar for begge.

I det hele taget kommer det patriarkalske System mere de kvindelige Arbejdere til gode end Mændene. Hvor det endnu er det herskende, er forholdsvis faa Kvinder henviste til alene at sørge for deres Livsophold. De er Part af et hele; og som i Orienten er deres mandlige Slægtninge ansvarlige for deres Underhold. Man ser dog ikke i Spanien som i Østen, ja endogsaa i Marokko, kun et Par Timers Dampskibsrejse fra den spanske Kyst, at Kvinderne i den patriarkalske Familie sættes til det laveste og mindst behagelige Slidearbejde; tvert imod, det finere og lettere af alt Arbejde tilfalder dem. Om dette er en Følge af deres overlegne Dygtighed eller af Mændenes Ridderlighed, ser jeg mig ikke i Stand til at afgøre.

De mange Tiggere, man ser i Spanien, vildleder ofte den fremmede med Hensyn til Spaniens forholdsvis Armod; men man maa huske, at der findes ingen Arbejdshuse og ingen Politiforordninger mod Tiggeri; og hvis vi tænker paa, hvad der vilde blive Resultatet af en saadan Tingenes Tilstand i det rige England, hører vi op med at forbaavses over det pjaltede Regiment, der soler sig paa Kirkernes Trappetrin og ved Hotellernes Døre i et sammenlignelsesvis saa fattigt Land som Spanien. Selv som det er, ser man næsten aldrig unge Kvinder tigge, med mindre de er Sigøjnere; og en Sigøjnerske er født Tigger, i hvilket Land hun saa befinder sig.

Resultatet af en Sammenligning mellem vore kvindelige Arbejdere og dem i mindre fremskredne Lande er saa vidt tilfredsstillende, som vi, til Trods for, at der uomtvistelig i Øjeblikket er større Elendighed iblandt vore, dog har Lov til at haabe, at det kun er en Overgang. Idet man gaar fra den patriarkalske over til den kommercielle Æra, finder der en Forskydning Sted i alle Dele af Samfundet; gamle Pligter bliver kastede over Bord, nye Rettigheder er næppe blevene erhvervede, og Kvinder bliver som de svageste i Kampen malede paa Fremskridtets Mølle. Lad os haabe, at den værste Dyst er forbi, og at alt som det bliver mere og mere klart for Kvinder, at den gamle Tingenes Orden er forbi, og at under den ny maa de stole paa sig selv for at skaffe Midlerne til et sundt og lykkeligt Liv, de da vil slutte sig sammen for at modstaa den Udvikling af Handelsaanden, som skaber uhyre Formuer paa Bekostning af Arbejdernes Liv og Blod.

Houten Clara.

Efter Henri Conscience ved Julie Meyn.
(Fortsat).

„Du elskelige Barn!“ udbrød Almeta dybt rørt. „Du vil ikke røbe denne Hemmelighed, men du kan ikke lyve. Nej, nej, du skal tie — sig det aldrig til nogen i Verden! Saa vilde du blive uheldig, saa vilde jeg ikke høre min Vens Stemme, naar du talte, saa vilde jeg maaske kunne blive utaknemlig nok til at gengælde Kærlighed med Had. Mit Barn, mit kære Barn, tak Himlen i dine uskyldige Bønner; du har reddet to Menneskers Sjælefred — to Mennesker, hvoraf den ene allerede er dig kær, og den anden vil blive det for sine Velgerningers Skyld . . . saa du tror virkelig, at du kan holde af mig, Clara?“

„Hvor kunde jeg lade være? Er I ikke min Beskytterindes bedste Ven? — og saa god og saa kærlig imod hende! Aa, jeg vil altid holde af eder, saa meget, saa meget!“

Et Udtryk af usigelig Lykke lagde sig over Grevens Ansigt, og han gav sig igen til at kærtegne Barnet. Det, han følte, var ikke alene Kærlighed, men Taknemlighed, og han betragtede med en Slags Beundring det uskyldige Væsen, der havde gydt en saadan Fred og Mildhed i hans Sjæl.

Omsider rejste han sig og sagde: „Man kunde glemme sig selv Dage igennem sammen med dig, mit velsignede Barn! Men det har jeg ikke Lov til; jeg maa af Sted — for at arbejde paa din Lykke. Giv mig endnu et Kys, og gaa saa. Hvad vi har talt om, fortæller du ikke til nogen.“

Greven gik ud og sagde i Forbigaaende med dæmpet Stemme nogle venlige Ord til Forstanderinden, hvis Ansigt straalende af Glæde derved.

Derefter begav Greven sig med hurtige Skridt til Klostergården, hvor han havde en Samtale med en fattig, gammel Kone, og derfra til Raadhuset. Han gik flere Steder hen i Dagens Løb, saaledes endnu en Gang til Vajsenhuset; men havde sikkert meget travlt, thi han vendte ikke hjem før om Aftenen.

Grevinden sad i sit Værelse, hen-

Abonnement paa
„Kvinden og Samfundet“,

Oktober Kvartal, 57 Øre, tegnes herved:

Navn:

Stilling:

Bopæl:

Vort Hjem.

Det omfangsrige og smukt udstyrede Værk, som redigeres af Fru Emma Gad og Frk. Sophie Holten, har naaet sit 30te Hæfte; og det er paa Tide, at vi gør vore Læsere opmærksom paa det. Det indledes af en rigt illustreret og meget morsom, længere Artikel af Pietro Krohn om Klædedragtens Oprindelse. Man følger her Mand og Kvinde fra den Tid, da begge vandrede om i lange Klæder. Man ser, hvor lunefuldt Moden spiller Boldt med dem, snart pustende deres Klæder ud som en Ballon, snart snævre dem ind til en Trikot; saa trækkende dem ned, saa opad; nu

tingende dem til at bære paa en uhyre Mængde tunge Stoffer, nu atter til at pines af altfor stramtsiddende Klæder. Der er ikke den moderne Modegalskab enten med Hensyn til Snit, Form eller Stof, som jo Fortiden har haft endnu værre lige saa vel for Mændenes som for Kvindernes Vedkommende. Læsningen af denne Artikel maa i høj Grad bestyrke Troen paa, at det før eller senere vil lykkes Kvinderne som forlængst Mændene at finde en Normaldragt, der vil stille dem saa nogenlunde frit overfor Mode og Luksus i Klædedragt.

En Række af senere Artikler behandler Indretningen af Huset, Mænds, Kvinders og Børns Klædedragt, Syge, Sundheds- og Skønhedspleje, selskabelige Former og meget andet særdeles udførligt. Enkelte af disse Artikler hæver sig op over Mængden, saaledes Fru Secher Leths om Sygepleje, der er forsynet med en Mængde, meget oplysende Afbildninger. Løvrigt er

de alle skrevne af anerkendte dygtige Fagmænd og indeholder en Rigdom af nyttige Anvisninger og Raad. At følge disse helt igennem vilde være temmelig umuligt. Skulde man gøre dette, i den Grad som her tilraades pleje Haar, Hud, Hænder, Fødder, bruge Bade, Massage, Bevægelse og Hvile, skifte Kjole eftersom man er paa Gaden, i Huset, ved Middagen eller Femteenen o. s. v., da vilde der absolut ikke blive Stunder til nogen- somhelst sjælelig Sundhedspleje. Ikke kunde man tænke paa at samle Skønhedsindtryk fra Natur eller Kunst, at hengive sig til Nydelsen af noget Digterværk, at tage nogen- somhelst aandelig Bevægelse og Hvile, ikke at tale om at arbejde, at erhverve. Skulde man følge den Etikette, her foreskrives, f. Eks. beregne, naar det er rigtigt at følge en Gæst helt til Husets Indgang, naar blot til Dagligstuedøren, da vilde al Gæstfrihed stivne i Formerne. Men dette er selvfølgelig ikke heller Meningen. Man

kan altid hente sig et eller andet godt Raad, som enhver kan benytte efter sin Lejlighed. Saaledes behøver man blot at kaste et Blik paa den Væg, der viser, hvorledes man skal hænge Billeder op, for at lære at undgaa den urolige Zigzaglinie og i Stedet tilstræbe den parallelle, vandrette Linie navnlig forneden af Billederne. Har man blot gennemløbet Fru A. Munchs smagfulde Afhandling om at pynte et Bord med Blomster, faar man straks et nyt Syn paa, hvorledes man kan efterligne Naturen f. Eks. ved at lade en Aakande svømme i Vand, en Krokus staa, som om den skød lige op af Jorden osv.

Gennemgaaende er Tønen i alle disse Anvisninger sund og forstandig. Kun af og til gaar Naturen over Op- tugtelsen. Der gives saaledes et Sted det Raad til Damerne, at de ikke maa deltage for stærkt i Bylivets Adspredelser. Raadet er godt nok, men Motiveringen! Den er ganske efter Evas fra Politiken vel kendte og slet